

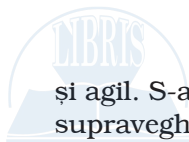
Mai târziu, Tisserand începe o discuție cu studenta. Mergem de-a lungul Senei, fluviul e roșu-aprins, înecat în razele soarelui ce răsare – parcă ar fi de sânge.

Pe la ora nouă, ajungem la Rouen. Tisserand își ia rămas-bun de la studentă – care, evident, refuză să-i dea numărul de telefon. Preț de câteva minute, va fi cuprins de o vagă descurajare; va trebui să caut eu un autobuz.

Sediul Direcției Departamentale pentru Agricultură este sinistru, și suntem în întârziere. Aici, programul începe la opt – cum aveam să aflu că se întâmplă adesea în provincie. Stagiul începe imediat. Tisserand ia cuvântul; se prezintă, mă prezintă pe mine, prezintă compania noastră. Îmi închipui că va continua prezentând informatica, softurile integrate, avantajele lor. Ar putea de asemenea să prezinte cursul, metoda de lucru pe care o vom adopta, o mulțime de lucruri. Totul ar trebui să dureze fără probleme până în jurul prânzului, mai ales dacă facem obișnuita pauză de cafea. Îmi scot scurta, înșir câteva hârtii în jurul meu.

Asistența e formată din vreo cincisprezece persoane; sunt secretare și cadre medii, tehnicieni, presupun – în fine, au un aer de tehnicieni. Nu par prea ostili, nici prea interesați de informatică – și totuși, îmi spun în sinea mea, informatica le va schimba viețile.

Simt imediat de unde va veni pericolul: e un tip foarte tânăr, cu ochelari, lung, slab

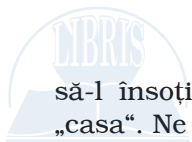

și agil. S-a așezat în spate, vrând parcă să-i supravegheze pe toți; în gând, îl botez „Șarpele”; ni se va prezenta însă chiar el, în pauza de cafea, sub numele de Schnäbele. E viitorul șef al serviciului informatic în curs de creare, și pare foarte mulțumit. Lângă el stă un tip de vreo cincizeci de ani, destul de solid, cu un aer dușmănos și o barbă-colier roșcată. Probabil un fost plutonier-adjutant, ceva de soiul ăsta. Are un ochi fix – Indochina, presupun – pe care un timp îl va ține ațintit înspre mine, parcă m-ar soma să-i explic ce caut eu acolo. Pare devotat trup și suflet Șarpelui, șeful lui. El însuși evocă mai curând un bulldog – sau, oricum, genul de câine care înșfacă prada și nu-i mai dă drumul.

Șarpele nu va întârzia să pună întrebări cu scopul de a-l destabiliza pe Tisserand, dovedindu-i incompetența. Tisserand este incompetent, e un fapt, dar a trecut prin situații și mai dificile. E un profesionist. Va izbuti să pareze ușor diversele atacuri, când eludând cu grație întrebarea, când promițând să revină la ea mai târziu. De câteva ori, va reuși chiar să sugereze că întrebarea putea să aibă sens în alte epoci din evoluția informaticii, dar că acum e fără obiect.

La amiază, suntem întrerupți de o sonerie stridentă și agresivă. Schnäbele unduiește spre noi: „Mâncăm împreună?...”. Întrebarea nu îngăduie replică.

Înainte de masă, se scuză el, mai are câteva mici detalii de rezolvat. Însă putem

să-l însoțim, în felul ăsta ne va arăta și „casa“. Ne trage după el pe coridoare; acolitul lui ne urmează la doi pași. Tisserand îmi șoptește că ar fi „preferat să mănânce cu cele două pipițe din rândul al treilea“. Așadar, a reperat deja prăzi feminine în rândul asistentei, era aproape inevitabil; sunt totuși puțin îngrijorat.

Intrăm în biroul lui Schnäbele. Acolitul rămâne în pragul ușii, încremenit într-o postură de așteptare; într-un fel, stă de pază. Biroul e mare, chiar foarte mare pentru un cadru atât de tânăr, și mai întâi mă gândesc că ne-a adus aici doar ca să-l vedem, pentru că nu face nimic – se mărginește să formeze nervos un număr de telefon. Mă năruie într-un fotoliu din fața biroului; Tisserand mă imită. Boul de Schnäbele catadicsește: „A, da, luați loc...“ În aceeași clipă, o ușă laterală se deschide și apare o secretară. Se apropie de birou cu respect. Este o femeie mai în vârstă, cu ochelari. Ține cu amândouă mâinile o mapă cu acte de semnat. Iată deci, îmi spun, motivul acestei comedii.

Schnäbele își joacă rolul cu un aplomb impresionant. Înainte de a semna prima hârtie, o parcurge îndelung, cu gravitate. Semnalează o turnură „cam nefericită la nivelul sintaxei“. Secretara, consternată: „Pot s-o refac, Domnule...“; el însă, mărinimos, îi răspunde: „Nu, lasă, o să meargă și așa“.

Obositorul ceremonial se repetă cu a doua hârtie, apoi cu a treia. Începe să-mi

fie foame. Mă ridic să privesc fotografiile atârinate pe pereți. Sunt fotografii de amator, developate și încadrate cu grijă. Par să reprezinte gheizere, țurțuri de gheață, chestii de genul ăsta. Bănuiesc că le-a făcut chiar el într-un concediu în Islanda – un circuit Nouvelles Frontières, probabil. Din păcate, a abuzat de efecte: tot soiul de filtre, solari-zări, naiba mai știe ce; nu recunoști aproape nimic, iar ansamblul e mai degrabă urât.

Văzându-mă interesat, Schnäbele se apropie și declară:

— E în Islanda... Mi se pare destul de drăguț.

— O..., răspund eu.

În sfârșit, mergem la masă. Schnäbele ne-o ia înainte pe coridoare, comentând organizarea birourilor și „repartizarea spațiilor“, parcă abia a cumpărat clădirea. Din când în când, face un viraj în unghi drept și atunci mă ia pe după umeri – fără totuși să mă atingă, din fericire. Merge repede, iar Tisserand, cu picioarele lui scurte, îl urmează cu oarece efort – îl aud gâfâind lângă mine. La doi pași în urmă, acolitul încheie plutonul, parcă pentru a preveni un atac prin surprindere.

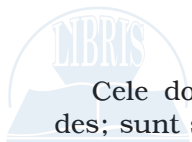
Prânzul va fi interminabil. La început, totul este OK, Schnäbele vorbește despre sine. Ne mai informează o dată că, la douăzeci și cinci de ani, e șeful serviciului informatic sau cel puțin pe cale să devină, în viitorul imediat. Între aperitive și felul

principal, ne va reaminti de trei ori: douăzeci și cinci de ani.

Pe urmă vrea să afle ce „pregătire“ avem, probabil ca să se asigure că a lui e superioară (are o diplomă IGFREF și pare foarte mândru de ea; nu știu ce-i aia, dar voi afla îndată că IGFREF-ii sunt un soi special de funcționari superiori, care lucrează doar în Ministerul Agriculturii – cam ca absolvenții de la ENA, dar mai puțin prestigioși, totuși). Sub acest aspect, Tisserand îi dă totală satisfacție: pretinde că a făcut Școala Superioară de Comerț din Bastia sau ceva de genul ăsta, la limita credibilului. Eu îmi mestec cotletul, mă fac că n-am auzit întrebarea. Adjutantul mă privește cu ochiul lui fix, o clipă mă întreb dacă nu va începe să zbiere: „Răspunde naibii când ți se pune o întrebare!“; mă uit pur și simplu în altă parte. Până la urmă, Tisserand răspunde în locul meu: mă prezintă ca „inginer de sistem“. Ca să acreditez ideea, debitez câteva fraze despre normele scandinave și comutarea de rețele; Schnäbele, în defensivă, se repliază pe locul lui; mă duc să-mi iau o cremă caramel.

După-amiaza avea să fie consacrată unor aplicații pe computer. Aici intervin eu: în timp ce Tisserand își continuă explicațiile, trec printre cursanți să verific dacă toată lumea reușește să țină pasul, să facă exercițiile propuse. Mă descurc binișor; la urma urmei, e meseria mea.

Cele două pipițe mă solicită destul de des; sunt secretare și par să se afle pentru prima oară în fața unui computer. Sunt așadar puțin înfricoșate, pe bună dreptate, de altfel. Însă de fiecare dată când mă apropii de ele, Tisserand intervine, chiar dacă trebuie să-și întrerupă explicațiile. Îl atrage, cred, mai ales una dintre ele; ce-i drept, fata e superbă, cu forme împlinite, foarte sexy; poartă o bustieră din dantelă neagră sub care sânii i se leagănă ușor. Din păcate, de fiecare dată când se apropie de biata secretară, chipul ei se crispează cu o expresie de repulsie involuntară, aproape cu scârbă. E o fatalitate, hotărât lucru.

La ora șaptesprezece, soneria sună din nou. Cursanții își strâng lucrurile, se pregătesc de plecare; dar Schnäbele se apropie de noi: se pare că veninosul personaj mai are o carte de jucat. Mai întâi încearcă să mă izoleze printr-o remarcă preliminară: „Am o întrebare care se adresează, cred, unui om de sistem ca dumneavoastră...“; apoi îmi expune problema: să cumpere sau nu un ondulator pentru stabilizarea tensiunii de intrare a curentului ce alimentează serverul de rețea? A auzit, pe tema asta, opinii contradictorii. Habar n-am cum e mai bine și mă pregătesc să i-o spun. Dar Tisserand, în mare formă, mi-o ia înainte: tocmai a apărut un studiu pe această temă, afirmă el curajos; concluzia e clară: de la un anume palier în sus, ondulatorul se amortizează rapid, oricum în mai puțin de trei ani.